

A JE' JU'UNA!, CAJ U TS'IBTA PABLO TI' TITO

Pablo cu ts'ibtic ti' Tito

1 A teno' Pablojen, u c'urewen C'uj. A teno' Pablojen, caj u tuchi'ten Jesucristo, Tito. Caj tu tuchi'ten quir in camsic a mac a tu tetajob C'uj. A teno' caj u tuchi'ten quir in yamtic a mac a teta'anob ten C'uj, soc u qui' acsicob tu yorob ti' u t'An C'uj. A teno' caj u tuchi'ten C'uj quir in yamtic ti'ob soc u qui' najticob u t'An C'uj soc u qui' c'ujinticob C'uj. ²Ca wiric, a teno' quin beyaj ti' C'uj, quire' tan in pajic u q'uinin quir in cuxtar munt q'uin. Ma' ja wirej, tu toc araj C'uj:
—Je' in ts'ic tech a cuxtar munt q'uine!.

A C'uko' ma' ju tus. Ma' ja wirej, tu ch'ic chunin caj u ya'araj C'uj uch:

—Je' in ts'ic tech a cuxtar munt q'uine!, quij.

³A baje'rere', caj u toc esa to'on C'uj quir ij quiric bic tabar ij cuxtar munt q'uin. Quire' ij cu'yaj u tsec'tic u t'An C'uj uch. Caj u chich araj ten C'uj, quij Pablo:

—Xen tsec't in t'An.

Baxuc caj u ya'araj yajtaquiro'on ten. ⁴A je' ju'una! Tito, tin ts'ibtech

quire', Tito, irech in pararech quire', caj a wacsra ta wor u t'An C'uj, Tito. Baxuc teno', quij Pablo. In c'at Tito, ca' u yamtech C'uj ic Tet. Baxuc xan in c'at ca' u yamtech Jesucristo ij ca'jtaquir, Tito. In c'at ca' u yajquin tech C'uj, Tito. Baxuc Jesucristo. In c'at ca' qui'ac a wor Tito ti' C'uj baxuc ti' Jesucristo, soc ma'na' ba' ca tucric.

Ti' cu beyaj a Titojo' ich u petenin c'ac'nab. Creta u c'aba'

⁵Tito, quen. Caj in p'atech ta beyaj ich u petenin c'ac'nab. Creta u c'aba' u petenin c'ac'nab. Caj in p'atech ta beyaj Tito soc a toc ts'ocsic in beyaj soc a qui' tajquintic. "Bin in ca' Tito", quen tech. A techo' quir a tetic u ts'urirob ich a wet acsa'orirob tu cu much'quinticob u bəj. Ca' a tet u jach ts'urirob tu cu much'quinticob u bəj. Jujuntur u ts'urirob, quire' u tirir ti' u cajar tu cu c'ayob xan. ⁶A mac a bin tetbir ten u bəjob tu cu c'ayob Tito. Arej u tetob a ma' u pac'a'rob u pach ten u rac'obo!. Ca' u teticob u ts'urirob tu cu c'ayob, a yən turiri' u raq'ue!. A yən u pararo', a tu yacsob tu yorobo!. A yən u pararo', a ma' tan

u manob tu c'asir, cax baxuc cu ya'aric u rac'obo' tan u manob tu c'asir, quij. A yän u pararo' a cu quibicob u t'än u tete!. ⁷A mac bin u ca' tetbir ten u bñjob tu cu c'ayob. Arej ti'ob ca' u tetob a mac a mä' u pñc' u pachob u rac'obo'. Quire' robob cu bin tetbir quir u beyaj yejer C'uj. Ca' u tetob a mä' seb cu p'ujur u yorobo'. A mac a mä' ju tucrej tu yorob:

—Jach caremen, a teno'.

Ma' u yän teticob a cu carchajare!. A mä' ju p'use yorob u rac'obe!. A mä' ju nepachtob u taq'uin u rac'obe!. ⁸Rajen arej u tetob a cu man tu tsyoir, a cu bin ocar tu ts'urir tu cu c'ayob. Ar u çaxtob a mac a nanij u yacsic mac tu yatoche!. Çaxt a mac a tu çana C'ijo!. Çaxt a mac a nemä' biqui!. Çaxt a mac a cu çlanantic u bñj ti' a c'aso!. ⁹Çaxt a tetej a mac a cu qui' çlanantic u tajir u t'än C'uj. A mac a cu man u chiquint u yorob u rac'obo!. A cu camsic u tajir ich u t'än C'uj, cax p'asta'b ten mac, an bic camsa'b a ti'obo!. Tan u camsic ti'ob a ba' taj ti' u t'än C'uj. Bayiri!, a c'ucha'an yor u yesic u t'än C'uj ti' a mä' u quibicob u t'än C'uj. Cax cu chen nunquicob u t'än C'uj. Jaj ix tñcoj cu c'axicob tu yorob u tucurob ti' u t'än C'uj a mä' tu quibob u t'än C'uj, jaj ix ti' je' u quibicob u t'än C'uj xane!.

¹⁰A baywo' arej ti'ob ca' u tetob u ts'urir an ten bic tin wa'araj tech. Ma' ja wirej, yän ya'ab mac mä' tan u quibicob u t'än C'uj. Tan u chen t'änob. Ma' ju tucrob a ba' cu man ya'arob. Tan u tusaricob ti' u rac'ob. Baxuco' aro' mä' taj u tsicbar ich u

winiquirob judíoji!. ¹¹Rajen arej ti' u ts'urir a wet acsa'orirob a teta'b ten u bñjobo' ca' u ya'arej ti'ob:

—Ca' u nup'ob u chi'ob.

Ma' ja wirej, Tito, tan u ræc xaxac'ticob u tucurob, a ti' p'eri' cajricobo!. Quet yejer u xaxac'ticob u tucurob, tan u tus camsicob ti' u t'än C'uj, quir u jaricob u taq'uin, cax mä' taj a ba' cu camsicobo!.

¹²C'aj tech wa Tito, a ucho', ti' yän yajtsq'uir u t'än a cu tar ich u petenin Creta, caj u ya'araj:

—A jin rac'obo' u bur u q'uinin tan u man tus. A jin rac'obo' jach c'as, irob bñc', ts'ic. A jin rac'obo' jach coch u pñc'ob. Ma' jach c'orob xan.

¹³A ba' caj u ya'araj ti' u rac'ob, yajtsq'uir u t'än uch taj, quen. Rajen ca' a chich q'ueyob a ti'obo' a mac a caja'anob ich u petenin Creta, soc u quibicob a ba' jach tsyo!. ¹⁴Chich q'uey a ti'obo' soc mä' ju çanicob a ba' cu sosoc aricob, u winiquirob judío. Quire' aro', mä' taj a cu ya'aricobo!. Arej ti'ob soc mä' u yän quibicob a mac a tu p'uspachtob u t'än C'uj.

¹⁵Ma' ra' cu pac'är u si'pirob a ba' camsa'b ten u nunquirob uch. Ma' ja wirej, tu cotor ba' tsyo ti' a mac a ruc'sa'b u si'pirob ten C'uj. Chen a mac a mä' tsyo yorob, c'as cu tucricob. Raji' cu pac'är u si'pirob a ba' camsa'b ten u nunquir. Quire' mä' ju yacsob tu yorob quir u ruc'sicob u si'pirob. Rajen xaxac'a'an u tucurob. Rajen mä' yer bic tabar u manob tu tsyoir. ¹⁶Robob cu tus a'aricob:

—In wet manob C'uj.

Chen mä' ju manob tu tsyoir, rajen ij quer tus u ca'ob. Ma' ja

wirej, robob caj p'acta'bobo' ten C'uj quire' mΛ' ju quibicob u t'Λn mac. Rajen mΛ' ju c'uchur u yorob u manob tu tsoyer.

**Bic tabar u qui' camsic
ti'ob u t'Λn C'uj**

2 Barej a techo' Tito, Camsej ti'ob a jach quet yejer u t'Λn C'uj. Rajra' ca' a camsej ti'ob, a quet yejer u t'Λn C'uj. ²Toc chich arej ti'ob a nuxibe'. MΛ' tsyo u carchaJΛrob. Arej ti' a nuxibo' soc u manob tu tsoyer. Arej ti'ob soc mΛ' u chejticob u rac'ob. Arej ti'ob ca' u qui' acsob tu yorob u t'Λn C'uj. Arej ti'ob ca' u yajquintob u rac'ob a nuxibe'. Arej ti'ob soc u cΛnicob nemal' bicob. Cax mac cu chuquicob u pachob a nuxibe', quij. ³Arej ti'ob xan, a xquico', a nuxibe' ca' manacob tu tsoyer, soc yer u rac'ob tu yacsob tu yorob. Quire' cu yiricob mΛ' tan u manob tu c'asir. Arej ti'ob Tito, soc mΛ' u manob u pΛc'ob u pach mac, a nuxibe' a xquico'. Arej ti'ob soc mΛ' u carchaJΛrob, a xquique' a nuxibe'. Ca' manacob tu tsoyer soc u cΛnicob chan xquic, u manob tu tsoyer. ⁴Arej ti'ob Tito, soc u camsicob ti' xquic, a chichane', ca' u cΛnob u yajquinticob u mam. Ca' u qui' cΛnob u qui' yajquinticob u parar, a xquic a chichane'. ⁵Soc mΛna' mac cu bin u p'astico' u t'Λn C'uj. Arej ti'ob, a xquic a nuxibe', ca' u camsob a xquic a chichane' soc mΛ' seb cu p'ujur u yorob, a chichan xquique'. Arej ti'ob ca' u camsob ti', ca' u cΛnantob u baj soc mΛ' u yacsicob tu si'pirob. Arej ti'ob ca' u camsob u qui' jansicob u mam

tan u qui' misticob yatoch soc mΛ' rob yatoch. Arej ti'ob, a xquique' a nuxibe', ca' u camsob a chan xquic soc u yamticob u rac'ob. Arej ti'ob ca' u camsob ti', soc u qui' u'yicob u t'Λn u mam.

⁶Arej ti'ob, a chichan xib xan, soc mΛ' seb cu p'ujur yorob. ⁷A techo', Tito, t'ajquint a baj soc u cΛniquechob a chichan xib. Soc u qui' cΛniquechob a ba' ca betic tu cotore', tu ca camsic ti'ob. Ca' a qui' camsej soc tsyo yiricob a wor Tito, quire' ca qui' camsic ti'ob soc yiricob taj ca camsic ti'ob. Soc u sajtiquechob Tito a rac'ob. ⁸Tu ca camsic ti'ob, Tito, a mac cΛja'an ich u petenin c'ac'nab Creta. Qui' irej, Tito, soc yerob taj ca camsic. Soc mΛna' mac cu bin u pΛq'uicob a pach, Tito. Cax cu p'astico' on Tito, a wer taj a ba' ca camsic, rajen a mac a cu p'astico' on, Tito, je' u pΛyicob u su'tarob tech yejeren, quire' taj quij camsicob.

⁹A mac cu c'anana' ca' beyanΛc ca' a camsej ti'ob, Tito, soc u qui' u'yicob u t'Λn u jach ts'urir, cax a ba' c'ata'b ti'ob ten u jach ts'urir. Arej ti'ob ca' u qui'quintob yor u jach ts'urir tu cu beyajob. Arej ti'ob soc mΛ' u nunquicob u t'Λn u jach ts'urir. Arej ti'ob, Tito, a cu c'anana' tu beyajob ten u jach ts'urir. ¹⁰Arej ti'ob, mΛ' u yΛn ac'racob u ba'tac u jach ts'urir. Arej ti'ob soc rajra' chich u beyajob soc yerob u jach ts'urir je' u quibicob u beyajob. Rajen ca' u toc betej an ten bic tin wa'araj soc u jer a cu yiricob bin u ca' ya'arob: "Jach tsyo u t'Λn C'uj", quire' yerob tu yacsob tu yorob ti' ij cΛjtaquir.

11 Ma' ja wirej, a C'ujó' caj
u yesato'on bic tabar u
yajquintico'onex. Jach manan cu
yajquitico'onex quire' tu tuchi't
u parar ca' u taco'onex wa quij
cacsiquex tij corex u t'án Jaj Ts'ur.
12 A baywo! C'uj tan u camsico'onex
Tito ca' ic yáñ p'at a ba' c'asir, a tic
betex uch. Ca' ic p'atex a ba' c'asir
cu tar to'onex a ba' quic pachtiquex
tij corex soc ma' seb quic p'usic
ij corex. Soc ca' manaco'onex tu
tsoyir ich yoc'ocab. Soc ca' ij qui'
c'ujintex C'uj baje'rer xan. **13** Quire'
tan ic pajiquex u q'uinin quir u tar ij
c'ajtaquirex Jesucristo. Ma' ja wirej,
a ti' cu tar ich ca'anán, jach manan
tsoy ca' bin uruc ic Jaj Ts'urirex
Jesucristo. Quire' jach carem ij
C'ujex jach tsoy ij cu'wiquey yur
ca'anán Tito. **14** Ma' ja wirej, a
Jesús'o!, u bájiri' tu c'ubaj u báj ca'
bajac ich cruz. Quir u rác bo'otic
tu cotor u bo'orir ic si'pirex rajen
quinsa'b. Rajen tu tacato'onex Jesús
ti' ij c'asirex soc raji' yáñino'onex.
Caj u rác jawsaj ic si'pirex. Cax tu
cotor u c'asir a tic betex uch soc ic
manex tu tsoyir. Soc sac'oro'onex ca'
ic yamtex ic rac'ob.

15 Tito, quen, baxuc xan ca' a
camse ti' a wet acsa'orirex. Ca' a
chichquint u yorob soc u c'anicob.
Ca' a chich arej ti'ob soc yerob tu
tetech C'uj quir a camsic ti'ob. Soc
ma' a cha'ic u p'astiquechob, Tito.

Soc yiriquechob ta wacsaj ta wor

3 Tito, quen, ca' a wa'arej ti'
a mac a cu camsicob u t'án
C'uj. Arej ti'ob ca' u quibob u t'án
u jach ts'urir tu cajar. Bayiri' ti'
gobierno, ca' u quibob u t'án. Arej

ti'ob ca' u t'ajquintob u báj tu beyaj
wa tsoy u beyaj. Wa ma' tsoy u
beyajob arej ti'ob: "Jot", quij. **2** Arej
ti'ob, soc ma' u p'asticob mac, soc
ma' u ts'iquinticob mac. Arej ti'ob
soc nemá' bic u tsicbar ti' mac,
soc chan ber cu tsicbar ti' u yet
acs'a'orirob. Bayiri' yejer a mac a
ma' yacsma'nob tu yorob u t'án C'uj.

3 C'á'otej, Tito, quen. A to'on
uch'o' ma' jic najtej a ba' ts'iba'an
ich u t'án C'uj uch. An ten bic to'on
uch, Tito, ma' jij quibaj u t'án mac.
Baxuc ti' a ma' yacsmanob tu yorob
baje'rer. Wa cu payico'on ic rac'ob
uch, tij quibaj ic bin tu c'asir mac
uch. Quire' sato'on ti' u t'án C'uj
uch. C'á'otej, Tito, a to'ono' raji' quic
ts'urintic a ba' quic pachtic c'as
uch. A wa quij quiric tij quich uch
Tito. Quic jach pachtic c'as. A ucho'
quic man tu c'asir tan u q'uextar
ij cor. Quic wac'as p'actic ic báj.
Bayiri' xan quic pacran p'actic ic
rac'ob xan. **4** Barej Tito, caj u yesa
to'on C'uj bic tabar u tsoyir C'uj
cu yajquintico'onex. Rajen caj u
tuchi'taj u parar ij c'ajtaquirex quir u
yamtico'onex, a mac a te' c'aja'an ich
yoc'ocab. **5** Ma' ja wirej, Tito, cax wa
tic chen betajex tsoyo', chen ma' raji'
quir u taquico'onex C'uj. Tu chen
tacajo'onex quire' tu yajquinto'onex
quire' u c'at u yamtico'onex soc
ma' ic binex c'ac'. Caj u rác ruc'sa
ic si'pirex wa ber caj u tacajo'onex.
Caj u ts'aj to'onex u jer ij corex
rajen u pararo'onex C'uj baje'rere'.
Raji' C'uj ic Tetex baje'rere'. Ma' ja
wirej, caj u ts'ajá to'onex u jer quir
ij cuxtarex munt q'uin. A baywo'
ric'ben winico'onex quire' u Taj'or
u Pixam C'uj. **6** A Jesucristojo' caj

u masaj to'onex u Taj'or u Pixam C'uj quire' raji' ij cajtaquirex. Jach manan caj u ts'aja to'onex u Taj'or u Pixam C'uj. ⁷Tu cotor aro', caj beta'b ten C'uj to'onex soc ʌcʌtan u wich tsoy yirico'onex C'uj. Ma' ja wirej, u bʌjiri' a C'uj'o' caj u yajquinto'onex soc u yamtico'onex. A baywo', ʌcʌtan tu wich C'uj tsoy yirico'onex. Rajen tan ic pajiquex u q'uinin quir u yacsico'onex soc ic cuxtarex munt q'uin.

⁸A je' t'ʌna', a tin wa'ara tech sam jach taj, Tito. Rajen jach tsoy ca' a camsej ti'ob a tu yacsob tu yorob. In c'at ca' a chich arej ti' a yacsmaʌnob tu yorob u t'ʌn C'uj. Arej ti'ob ca' manacob tu tsoyir soc u yamticob u rac'ob. Arej ca' u p'is u bʌjob ca' u yamtob u rac'ob. Jach tsoy ca' a camsej ti'ob aro', Tito. Quire' ca' ic yamtic mac tu cotor. ⁹Tsire'l'e' Tito. P'ʌtej joq'uen ma' a wocar tu cu chi'icob u ni'. Ma' ba'wir cu chi'icob u ni' quire' a techo', Tito, ma' tech a chi'icob u ni' quire' rajra' u c'atic bic tabar u nunquir uch, quij. Ma' ja wirej, ra' cu yʌnx chun u ts'ictacob. Quire' ma' ja chi'ibar u ni', a techo', Tito, quire' a je'ra' u t'ʌn Moisés. Cax cu ya'aricob: "Ma' tsoy aro!." Raji' ma' u yamtob mac cu chen p'usic yorob.

¹⁰Wa ti' yʌn mac tan u ts'i quintic u yet acsa'orirob tu cu much'quinticob u bʌjob. Arej ti', ca' u p'at u ts'i quintic u yet acsa'orirob. Wa cu ca' ts'i quintic u yet acsa'orirob. Arej ti', Tito, wa ma' ju yub a t'ʌn, Tito, joc'sej tu cu c'ayob. Arej ti', ma' u ca' tar tu cu c'ayob quire' ca'ten cu ts'i quintic u yet acsa'orir. ¹¹Ma' ja wirej, Tito,

sa'tar a xibo' quire' ma' ju yubic u t'ʌn, tu cu c'ayob, bayiri' xan yer ba' u si'pir a xibo'.

Caj ts'oc u t'ʌn Pablo ti' Tito

¹²Wa ber ca' bin in tuchi't a wet beyaj, Tito. Cax wa Tíquico, quin tuchi'tic cax wa Artemas, quin bin in tuchi'tej ca' tac. Soc raji' cu p'atar tu beyaj ich u petenin Creta. Sebquint a c'uchur tin wiçnʌn ich u cajar Nicópolis, quire' in c'at in mas u q'uinin que'er ich u cajar Nicópolis. ¹³Yamtej Zenas yejer Apolos, Tito. A Zenaso', u jach er u t'ʌn Moisés, a ic nunquiro'. Qui' yamtej ti'ob, Tito, tu cu binob u tsec't u t'ʌn C'uj wa yʌn tech taq'uin. Wa yʌn noq'ue', jase ti'ob Zenas yejer Apolos, soc mʌna' ba' u c'atob tu cu beyajob. ¹⁴Ma' ja wirej, Tito, ca' a camsic ti' a bʌjob, soc u yamticob u yet acsa'orirob. Cax ma' u yet acsa'orirob, arej u yamtob. Camsej ti'ob, Tito, soc u yamticob u yet acsa'orirob a mʌna' u yo'cho'. Wa mʌna' u noc'o', arej ti'ob u jasej ti'ob. Soc a baywo', ma' u pac'ar ten mac, soc ma' ya'aricob: "Ma' c'or a yacsmaʌnob tu yorob, rajen mʌna' ba' yʌn ti'ob."

T'ʌn a yacsmaʌnob tu yorob, Tito

¹⁵Tu cotor mac a ti' yʌn nob tin wiçnʌn cu yacob, ca' in t'ʌnech Tito. Ca' a t'ʌnej tu cotor mac a jin jach yaje', tub yʌnech a tu yacsajob tu yorob u t'ʌn C'uj. Quin t'ʌnic C'uj ca' u qui' ɔnanantech C'uj, Tito. Bayiri' tu cotor mac a tu yʌnech, Tito. Quin t'ʌnic C'uj ca' qui' ɔnananta' ten C'uj, xan. Jeroj ts'oquij Tito, quij Pablo.